

Što roditelji trebaju znati o korona virusu (COVID-19): ODGOVORI NA 6 KLJUČNIH PITANJA

 [poliklinika-djeca.hr/aktualno/novosti/sto-roditelji-trebaju-znati-o-korona-virusu-covid-19-odgovori-na-6-kljucnih-pitanja/](https://www.poliklinika-djeca.hr/aktualno/novosti/sto-roditelji-trebaju-znati-o-korona-virusu-covid-19-odgovori-na-6-kljucnih-pitanja/)

March 12,
2020

Neprijatelj nejasnoga lica, svima već dobro poznati, a slabo istraženi korona virus (COVID-19) počinje mijenjati životne navike djece i roditelja, kao nikada do sada. Nismo u zapadnoj civilizaciji iskusili tako brzo i nedovoljno jasno širenje virusa, koja je, po Svjetskoj zdravstvenoj organizaciji dobila obilježja pandemije. To znači da su se žarišta infekcije proširila transkontinentalno, čime je postala globalni svjetski problem. Trenutno je u Hrvatskoj na snazi odluka o zatvaranju škola samo u jednoj regiji, ali odluka o mogućem zatvaranju obrazovnih institucija u RH kuca na vrata i u drugim dijelovima naše domovine. Otkazuju se i sportska natjecanja, što ostavlja mnoštvo neodgovorenih pitanja za roditelje. Smijemo li djecu voditi u parkove, na igrališta, igraonice, kina, samo su neka od najučestalijih pitanja roditelja ovih dana. Trebamo li dopustiti kontakte naše djece sa ostalom djecom, osobito onom koja se zakašljavaju, pitaju se roditelji. Situacija se mijenja iz trena i tren, a novim spoznajama i širenjem infekcije se doslovno na dnevnoj osnovi mijenjaju stavovi, a slijedom toga i naputci za prevenciju nastanka bolesti, kao i načini zaštite od same infekcije.

U članku objavljenom 22 siječnja 2020. u renomiranom časopisu „New England Journal of Medicine“ navedeno je da „izgleda da djeca imaju blažu kliničku sliku i značajno rjeđe oboljevaju nego odrasli“. Pa ipak, nakon toga je tijekom veljače oboljelo 9 djece u dojenačkoj dobi u Kini, a potom je u Europi zabilježeno još nekoliko slučajeva oboljele djece.

1. Smijemo li voditi djecu na javna mjesta?

Odgovor je višeznačan, što znači da odgovor ovisi o mikrosituaciji, koja se mijenja na dnevnoj bazi, a što upućuje na potrebu stalnoga praćenja informacija o epidemiološkim prilikama u navedenoj zajednici u kojoj obitelj živi. Načelno, preporuča se „socijalno distanciranje“ kada god je to moguće, što bi značilo izbjegavanje mjesta na kojima se okuplja veći broj ljudi. Ukoliko je riječ o manjim ili izoliranijim sredinama, u kojima ne postoji podatak o zaraženosti, još uvijek nema zapreke odlasku djece na igrališta, u parkove, kina, muzeje i slično. Zaključno, nije preporučeno značajno mijenjanje svakodnevnih životnih navika, ukoliko ne postoji evidentna epidemiološka ugroženost zajednice.

Ukoliko je riječ o novorođenčadi, potrebno je posvetiti posebnu pozornost higijenskim navikama, te ograničiti kontakt djeteta samo na članove uže obitelji.

Potrebno je posebno naglasiti važnost redovitog pranja ruku, prigodom dolaska izvana, kao i prije jela. Koliko je, za sada poznato, to je jedan od najefikasnijih načina zaštite. Pranje ruku treba trajati duže nego je to uobičajeno, a ruke moraju biti dobro posušene nakon pranja. Preporuča se korištenje papirnatih ručnika. Korištenje higijenskih gelova za ruke nije efikasan način održavanja higijene ruku. Također, preporuča se učestalija promjena posteljine nego je to uobičajeno. Čišćenje i pranje igračaka, osobito ukoliko su korištene u vanjskim prostorima, je jedan od obaveznih i svakodnevnih postupaka.

Internetom vrlo živahno kruže recepti za spravljanje kućnih pripravaka antiseptika, ali nije poznato da itko od eksperata koji se bave korona virusom, spravljaju „svoje“ kućne antiseptike. Naime, postotak aktivne tvari u tvorničkim pripravcima je oko 60%, a za one pripravljene u kućnoj uporabi nije sigurno koliki je, čime dolazi u pitanje i njihova efikasnost. Učinkovitost tvorničkih antiseptika smanjuje se kada se nanose na masne ili prljave ruke.

2. Što ako moje dijete ima blage respiratorne simptome? Trebam li ga voditi u bolnicu?

Odgovor je „NE“. Korona virus obavezno obuhvaća visoku temperaturu, kašalj, zaduhu (plitko disanje). Koliko je poznato, učestali simptom šmrcanja i curenja iz nosa, osobito u predškolske djece ne čini tipičan simptom oboljenja prouzročеног korona virusom. Cilj je održati nezaraženu populaciju dalje od mjesta gdje dolaze zaraženi te se preporuča konzultacija sa nadležnim pedijatrom prije nego se upute na pregled dalje od primarne pedijatrijske skrbi.

3. Moje dijete čuvaju baka i djed, a oni su rizična skupina za korona virus. Što učiniti?

Ukoliko oni nemaju simptome, nema zapreke njihovom kontaktu. Pa ipak, ukoliko su oboljeli od kroničnih bolesti ili su imunokompromitirani, te ukoliko su putovali u rizična područja, ne preporuča se njihov kontakt s djetetom.

4. Treba li testirati moje dijete ukoliko je jako bolesno sa simptomima kašlja, visoke temperature i obilim sekretom iz nosa?

Ukoliko dijete nije bilo u direktnom kontaktu sa zaraženom osobom ili putovalo u područja od visokog rizika, ili bilo hospitalizirano radi teškoga stanja, nema razloga za testiranjem na korona virus. Obzirom na ograničenost dostupnosti testiranja, te činjenicu da nije realno testirati svakoga, tom postupku podliježu oni u kojih postoji objektivan rizik. Osim toga, rezultati testiranja dolaze kroz nekoliko dana, što ostavlja otvorenim pitanje cirkuliranja pojedinca u zajednici ukoliko je zaražen, a rezultati testiranja još nisu pristigli.

5. Što ako je dijete oboljelo od teže, kronične bolesti ili je imunokompromitirano?

Obzirom na vrlo ograničene i nedostatne spoznaje o djelovanju korona virusa u dječjoj populaciji, preporuča se temeljem najnovijih informacija stručnjaka prilagođavati ritam i aktivnosti djeteta od dana do dana. Svakako se preporuča udaljavati dijete od skupina ljudi, zbivanja na kojima se okuplja veći broj ljudi, čak i ako ne postoji podatak o eventualnoj zaraženosti u tom području.

6. Kakve su preporuke za korištenje sustava javnog prijevoza?

Ukoliko ne postoje jasne preporuke za ograničenje kretanja i socijalnog kontakta u nekom području, za sada ne postoji jasan razlog koji bi opravdao izbjegavanje korištenja javnog prijevoza. Pa ipak, ukoliko je moguće, potrebno je dati prednost pješaćenju ili korištenju bicikla, za kraće udaljenosti.

Piše: Doc. prim. dr. sc. Vanja Slijepčević Saftić, dr.med, spec.pedijatar, subspec. pedijatrijske neurologije

Zamjenica ravnateljice Poliklinike za zaštitu djece i mladih Grada Zagreba